

UN TROS DE
CONVERSA AMB

ADA
CASTELLS

Joan-Daniel Bezsonoff

J-D.B. *Una educació francesa* és un diccionari Bezsonoff on hi ha tot el que vulgueu saber i no us atrevíeu a preguntar. Estic sorprès: et paguen per parlar de tu. És al contrari d'anar al psiquiatre, on tu dius la veritat i has de pagar. Aquí dius mentides i et paguen. És fantàstic.

A.C. Però se suposa que aquí dius menys mentides que a les novel·les.

J-D.B. No, ho dic de bona fe. A tot arreu dic la veritat menys en un capítol.

A.C. Aquí ens expliques els teus anys d'infantesa. En què has canviat des d'aleshores?

J-D.B. No puc dir que m'hagi engraiat perquè a la foto de la portada ja estic grassonet. Ara necessito més les dones que abans, per necessitats biològiques i sentimentals. Quan ets petit, la dona és un oceà desconegut. Ara no jugo a les mateixes coses, encara que mantinc l'afició pel Monopoly.

A.C. Guanyaves?

J-D.B. Sí, perquè amb el meu amic fèiem trampes. El Jean tenia la banca i me'n donava 50.000. Si no podem fer trampes amb els amics, amb qui podem fer trampes?

A.C. I, encara en fas, de trampes?

J-D.B. No, ara hi ha gendarmes i policies.

A.C. Què has mantingut, d'aquell temps d'infantesa?

J-D.B. El gust pel joc i la capacitat de meravellar-me, una certa candor. Em poden prendre el pèl perfectament perquè d'una manera espontània em crec la gent. Totes les meves nòvies m'han dit que era un nen, en el sentit positiu i en el negatiu. I m'agrada molt ballar-me, tot i que no em barallo tant com abans. En això sí que he canviat. Com deien els meus avis: "Fes-te fi, que tothom n'és".

A.C. En el llibre es detecta un to nostàlgic respecte a la infantesa.

J-D.B. Sí, és que ho és molt. Jo sóc el que es diu en francès un *passéiste*, és a dir, una persona que viu en el passat. Tot el d'abans em

escriptor

sembla superior al món actual.

A.C. Diuen que la infantesa és la pàtria de l'escriptor.

J-D.B. M'agrada més la versió de Saint-Exupéry que poso en el llibre: "Jo sóc de la meua infància com d'un país".

A.C. ¿Aquest llibre t'ha ajudat a conèixer una mica més a tu mateix?

J-D.B. Un aspecte de mi sí que ha quedat enllestit, però ara estic fent *Un país de butxaca*, on explico la meua relació amb la cultura catalana i com un tal Bezsonoff s'ha convertit en escriptor català. Hi surt la meua Barcelona de fa vint anys. També en tinc un altre al ca-laix que és la guerra d'Algèria, potser estic fent un totxo, i un altre que serà material per al futur perquè quan ja no tingui forces per escriure el trauré i així diran: "Què juvenil que es conserva el Bezsonoff!". Amb tot aquest material en tinc per a vuit anys de vacances.

A.C. Però, pots fer-ne? Pots deixar d'escriure?

J-D.B. No, perquè continuo sent

un putó desgraciat. Encara em cal molta feina per ser feliç.

A.C. Quins avantatges té escriure des d'un poblet aïllat com és Nils?

J-D.B. visc en una illa fins a l'extrem que ara em costa trobar l'AVUI, fins i tot si m'acosto a Perpinyà. Aquest és un dels drames de la meua vida. Ara bé: està bé perquè em permet relativitzar. Si la notícia és dolenta puc dir que, tot i així, el món ha continuat.

A.C. Mantenir-se allunyat del soroll també dona la pau necessària a l'escriptor.

J-D.B. sí, hi estic molt tranquil i venir aquí és extraordinari perquè em trobo amb la vida cultural. Admiro molt als que teniu obra literària a Barcelona perquè cal tenir molta bona voluntat. A casa meua no hi ha temptacions. Per no matar-te, has d'escriure. L'únic divertiment que et toca és jugar amb els gats i sentir les granotes. L'ideal és tenir una petita fortuna i anar escrivint, com el Proust.

A.C. No fotis! Déu n'hi do, com es torturava!

J-D.B. sí, va tenir una vida de merda. Va trobar el seu camí tard. Tot el que feia al principi eren experiments fins a la *Recherche*, però Balzac i Flaubert també van tenir una vida fotuda. Balzac va fer la bestiesa d'endeutar-se als 25 anys i vivia en el luxe, però no parava d'escriure i això fa que hi ha moments que és molt pesat perquè pixa tinta. Flaubert és un condemnat al tinter perpetu. Té una sensació tan elevada del seu art que es llegeix en veu alta.

A.C. Bé, això no està malament. Tu no ho fas?

J-D.B. Jo llegeixo per telèfon als amics. És ideal. A mi m'agradaria ser més Proust que Balzac perquè no vull treballar. Vaig agafar una cadira i vaig anar a la carretera però ningú no em va voler i vaig haver de tornar a la feina.

A.C. No sé si et serveix de consol, però aquí les coses van igual. No cal ser rossellonès.

J-D.B. Però jo he vist la desaparició d'una llengua. Abans, al Rosselló, el català era una redundància, ara és un oxímoron.*

A Els taxistes del tsar, Joan-Daniel Bezsonoff (Perpinyà, 1963) parlava del seu avi i molts vam estar contents que aparqués una mica la ficció perquè aquest és un escriptor que té molt a dir i quan mira cap endins descobreix tot un pou d'experiències i de sensibilitat. Amb Una educació francesa ho ha tornat a fer. Per tant, tenim a les llibreries, ara de la mà de L'Avenç, un nou Bezsonoff en estat pur. Val la pena